

Рецензия

от професор Стоилен Георгиев Иванов д.м.н.

началник клиника „Майчин риск” на СБАЛАГ „Майчин дом”
ЕАД

Относно: конкурс за професор в областта на висшето образование

7. Здравеопазване и спорт по професионално направление 7.1

**„Медицина и научна специалност „Акушерство и гинекология” за
Катедрата по Акушерство и Гинекология, Медицински университет –
Пловдив, обявен в „Държавен вестник” бр.32/22.04.2016 г.**

Единствен кандидат за конкурса е доц. Елена Димитракова.

Доц. Елена Димитракова завършва висше образование – медицина в Медицински университет – Пловдив през 2000г. с успех Отличен 6.00. От 2002 до 2005г. е докторант в Катедрата по АГ на МУ-Пловдив. През 2005г. асистент в Катедрата по АГ на МУ-Пловдив, придобива специалност по акушерство и гинекология и ОНС „доктор”. През 2006г. е старши асистент, а през 2008г. главен асистент в Катедрата по АГ на МУ-Пловдив. През 2010г. доц. Димитракова придобива научното звание „доцент” в Катедра по АГ при МУ-Пловдив.

През 2012г. завършва магистратура „Здравен мениджмънт” в ФОЗ – София.

От 2015г. и в момента е завеждащ Родилно отделение в АГ к-ка на УМБАЛ „Свети Георги” - Пловдив.

Цялостна научно-изследователска дейност:

Научно-изследователската дейност и научните приноси на доц. Димитракова за цялостния творчески и професионален период, който е доста разнообразен, професионално добре разработен са развити в няколко области на акушерството и гинекологията. Научната и дейност до конкурса включва общо 106 публикации в научни списания и сборници.

В 36 от научните публикации доц. Димитракова е самостоятелен автор, в 16 е първи автор, в 31 втори, а в останалите 22 трети и следващ автор.

Цитирания в списания с IF /импакт/ фактор 72, положителни цитирания /без автоцитиране/ - 86 броя, докторанти – 2, учебници - 3, монографии-1,

участия в научни проекти – 1, разработване на учебни програми и тестове – 1 сборник, участия в изпитни комисии , семестриални изпити и държавни изпити по АГ, колоквиуми за докторанти, рецензент на: дисертация - 7 бройки, хабилитации - 9, участия в конгреси и конференции в страната – 18, в чужбина – 7.

Доц. Димитракова има официални документи в няколко водещи централни медицински библиотеки: МУ- София –Централна медицинска библиотека 2014г. IF- 2,109; 2016г. – IF-1,333, Национална библиотека ”Св. Св. Кирил и Методий”- София, бяха открити общо 72 цитирания в Google Scholar и в специализираните бази за научно цитиране Schopusi ISI Weg of Knowledge.

Изключителен интерес представлява монографията- „Нови аспекти н майчино- феталните взаимоотношения при прееклампсия”.

Доц. Елена Димитракова основно е задълбочила в проблемите в Патология на бременността и рисковата бременност. Особено значими са нейните разработки при клиничното проучване на плацентарните ангиогенни фактори при прееклампсия.

Също така е важен изследвания цитокинов профил при преклемпсия.

Интересно е флоуцитометричното изследване при клетъчни популации при нормална и усложнена бременност.

Доц. Димитракова има актуални научни публикации и проучвания при проблеми на пиелонефрит нефролитиаза при бременни, както и ранните костни промени при остеопороза, при постменопаузални жени.

Не бих пропуснал проведените проучвания на определени генетични заболявания.

Докторска дисертация защитена през 2005 г. на тема: „Клинично значение на промените на плацентарни ангиогенни протеини и компоненти на имунната система при прееклампсия”

Научно-изследователска дейност и теоретично-клинични приноси след заемането на длъжност „Доцент”

Доц. Димитракова притежава официални документи, които потвърждават и доказват легалността на следните данни:

- Брой публикации - 44
- 12+44 Цитирания в списания с IF импакт фактор
- Положителни цитирания /без автоцитиране/ - 66
- Докторанти – 2
- Монографии - 1
- Участие в научни проекти: вътрешноуниверситетски – 1

- Участие в изпитни комисии: семестриални изпити по АГ, държавни изпити по АГ, обща медицина, колоквиуми за докторанти и специализанти
- Участие в научни журита – 16
- Рецензент на дисертация – 7; хабилитации – 9
- Членство в национални и международни научни дружества -1
- Участие в конгреси и конференции: в чужбина – 2, в страната – 6

Научни приноси

Изключително добро впечатление правят разработените и представени научни приноси:

Научните разработки са неразривно свързани с основните направления в дейността на Катедрата по Акушерство и Гинекология в МУ Пловдив, но най-вече в областта на акушерството. С част от трудовете е положила основите на ново научно отношение към изясняване патогенезата на преекламписята. След избора и за доцент това намира място в монографията и „Нови аспекти в майчино-фетални взаимоотношения при прееклампися”, в която е представена хипотеза за патогенетичната верига на преекламписята на базата на литературни данни и собствени резултати.

Също така в 3 учебника с 16 статии, доц. Димитракова разглежда влиянието на някои вътрешни болести върху протичането на бременността като проблеми при бременни с пиелонефрит, нефролитиазна колика, хронична тазова болка, захарен диабет, пролактином и др.

В ръководството по вътрешни болести за бакалаври, доц. Димитракова разглежда проблемите за сестринските и акушерските грижи при бременни с прееклампися и други болести по време на бременност.

Много научно и професионално доц. Димитракова представя в отделни 8 панела своите научни приноси.

I. Прееклампися. Нови аспекти в Майчино-феталните взаимоотношения.

Най-важното направление в научно-изследователската дейност и дейност е проучване клиничното значение на плацентарните ангиогенни фактори при прееклампися.

- 1) Постава се началото у нас на разработване участието на плацентарни ангиогенни фактори в патогенезата на преекламписята .
- 2) Проучванията са с оригинален приносен характер и разкриват непознати страни от същността на преекламписята при бременни жени.
- 3) Установените промени в плацентарните ангиогенни протеини fms thyrosine kinase -1 и PLGF дават възможност за ранно прогнозиране предразположението към съдово-

ендотелни усложнения и съответното им профилактиране

II. Вторият научен проблем е с насоченост върху цитокиновия прифил при прееклампися.

- 1) За първи път у нас се представят данни за серумните нива на набор от цитокини и се подчертава, че Th1 цитокините са ценен диагностичен и прогностичен показател за имунологична активност при прееклампися (II-9;IV-4,7;V-4,16,36;IX-4;X-6)
- 2) Констелацията IL-2,IL-6,IL-10,TNF-a е ценен диагностичен маркер за нарушен имуноен толеранс на майчино-феталните взаимоотношения при прееклампися.
- 3) Установена е значителна корелация на IL-2 с компонентите на артериалното налягане при бременни с прееклампися.
- 4) Установената корелация между серумното ниво на TNF-a и диастолното артериално налягане, отразява тежестта на преекламписята и показва, че той е значим медиатор на възпалителните и имуно-регулаторни процеси при това заболяване.

III. С оригинален приносен характер са проучванията свързвани с флоуцитометричното изследване на различни клетъчни популации и субпопулации при нормална и усложнена бременност(II-7,8,III-3,IV-5,V-4,7,IX-1,2,3,6,X-4).

- 1) Постава началото у нас на флоуцитометрично изследване на Т и В лимфоцитни популации и субпопулации и промените им в хода на преекламписята.
- 2) Установени са характерни особености на Т-клетъчните популации и субпопулации при прееклампися повишение на Т-хелперните и понижение на супресор-цитотоксичните лимфоцити,високи нива на активираните имунокомпетентни клетки.
- 3) За първи път у нас се представя повишение на съотношението между хелперната и супресор-цитотоксична субпопулация Т клетки,с което се показва,че имунният потенциал като цяло при прееклампися е активиран при доминиращото значение на хелперната субпопулация.
- 4) За първи път у нас са представени данни за диагностичното значение на Т-клетъчните популации и субпопулации при бременни с прееклампися и доказателства за участието на клетъчния имунитет в патогенезата на прееклампися.

IV.Четвъртият научен проблем е свързан с представяне

на хипотеза за патогенезата на прееклампсията по литературни данни и резултати от собствени проучвания.

Към приносите, свързани с въвеждането на нови данни към изключително сложната патогенеза на прееклампсията и дълго съществувалия терапевтичен nihilизъм могат да бъдат отнесени следните оригинални факти(М-3,У-38,39;V1-8;X-6):

- Съвременните проучвания на факторите,които имат отношение към възникването на прееклампсията са насочени в следната посока: плацентарна исхемия, съдово- ендотелна дисфункция, нарушена имунна адаптация,генетична детерминираност.

- Според оц. Димитракова централно звено в патогенезата на преекламптичния синдром заема плацентарната хипоперфузия.

Приемаме за доказано, че плацентата на бременни с прееклампсия произвежда повишени количества разтворим fms-tyrosine kinase-1(sFlt-1),който улавя свободните VEGF и PLGF . В резултат на това кръвоносните съдове на бъбреците,мозъка,черния дроб,сърцето и другите вътрешни органи се лишават от сигнални фактори,отговорни за нормалната им функция-настъпва съдово-ендотелна дисфункция с мултиорганно увреждане на организма.

Съдово-ендотелната дисфункция активира вторично, чрез антигенна експресия и продукция на цитокините(11.-2Д-6,Т1\1Р-а) и имунни реакции у бременните. Те от своя страна могат допълнително да затруднят трофобластното проникване и да усилят наблюдаваните преекламптични прояви - формира се своеобразен порочен кръг.

Някои жени с прееклампсия, се адаптират към тези промени и не развиват прееклампсия, отчита се само интраутеринна ретардация.

Ние предполагаеме, че при тези с генетична предпозация порочният кръг се засилва и те развиват тежка прееклампсия.

Хипотезата „sFlt-1" предлага обединяващ модел за участието на отделните патогенетични фактори в различните етапи от развитието на преекламптичния синдром и обяснява повечето от симптомите на болестта.

V. Петият научен проблем е свързан с обективизиране на ранните костни промени при остеопороза на пре и постменопаузални жени в различни възрастови групи. (IV-19,22,24,25.,27,28;VI-1,2,3,4):

Характеризирани са ранните прояви на остеопорозата при жени чрез двойно- енергийна остеоденситометрия - „златен стандарт" за оценка на костната минерална плътност.

С оригинален приносен характер са проучванията на костната болест, чрез новооткритата цитокинова система RANCL и Витамин D рецепторния полиморфизъм (FOK1) извършени в ЦИКЛ-МУ Пловдив.

VI.Едно ново направление в научно-преподавателската дейност на доц. Димитракова е участието и в учебни помагала на бакалаври - акушерки, медицински сестри, рехабилитатори.(VIII-1-11)

Преподавателската дейност в Катедрата по Акушерство и гинекология е бил един от важните приоритети за доц. Елена Димитракова. Още в началото като докторант е имала възможност да усвои много от методите на учебната работа по специалността. Заслуга за това има и ръководителя на катедрата проф. Н.Милчев и други с богат преподавателски опит лекари. Започнала с практически упражнения със студенти по медицина, а след завършване на докторантурата и назначаването и като асистент е водила практически занятия освен това със стажант-лекари, специализанти и общопрактикуващи лекари. След нейното хабилитиране през 2010 година е започнала с редовно изнасяне на лекции по акушерство, и избрани лекции със стажант- лекари, специализанти и общопрактикуващи лекари. През 2012/2014 г. изнася целия лекционен курс със студентките от Медицинския колеж. Участвала е в семестриалните изпити и държавните изпити по акушерство и гинекология, в колоквиумите на специализанти, в комисии за избор на асистенти. През последните години е курсов отговорник на VI медицински курс.

В новите условия бакалаврите заемат важно място като помощници на лекарите в отговорната лечебно-диагностична и профилактична дейност. През последните няколко години пред медицинските специалисти бакалаври, обучаващи се в медицинските колежи се поставят все по-високи изисквания при решаване на задачите от ежедневната клинична дейност. Извършена е значителна реорганизация на учебния процес и учебните програми, създадени са нови професионални степени на обучение. Всичко това налага написването на нови учебници за бакалаври. Преподавателският опит на доц.Димитракова в Медицинския колеж при обучението на бакалаври-акушерки я мотивира да взема участие в учебник по вътрешни болести за медицински сестри и акушерски.

VII. Проучванията посветени на проблема пиелонефрит на бременни, нефролитиазна колика и инфектиране на бъбречни кисти при бременност имат важно практическо значение.(V-16/26,VI-5/12,VIII-I-II;X-5)

Основната цел при тези състояния е спешното отстраняване на уретерната обструкция, овладяване на лумбалната болка и подтискане на инфекцията. Времето за тяхното изпълнение е кратко, а усложненията при неправилен подход сериозни. Участието на доц. Димитракова по този проблем е свързано с препоръки за активно и адекватно терапевтично поведение, отразено в няколко статии поместени в учебника за бакалаври и в сборници от научни статии.

VIII. Проучванията, посветени на генетични заболявания са оценени високо у нас и в чужбина.(VI-10,II;X-2)

1. На базата на многоцентрово европейско проучване на автозомната бъбречна поликистоза бяха открити генни мутации в 16-та и 4-та хромозома на пациенти от Южна България, което се оценява като принос в съвременната нефрологична практика. Нейното участие в това проучване е скромно и се свежда до събиране на материал от децата на поликистозно болните, периодичен ехографски контрол на членовете от семейства с автозомна бъбречна поликистоза и изпращане на проби за DNK анализ в лабораторията по молекулярна генетика в „Майчин дом“ София. В тази връзка доц.Димитракова участва и в учебника по вътрешни болести за бакалаври със статия на тази тема.

2. За първи път у нас е направен клинично-генетичен обзор с принос на случай при Alport-syndrom (VI-10).

3. За първи път у нас на сесия на Съюза на учените - Пловдив доц. Димитракова докладва основните диагностични подходи при диагностицирането на автозомната бъбречна поликистоза у деца (X-2) и съвременните достижения в проучването на автозомно - рецесивната бъбречна поликистоза (VI-9).

Учебно-преподавателска дейност, курсове, специализации, членство в научни дружества, редколегии, проекти, награди и научни форуми.

Учебно-преподавателска дейност на доц.Димитракова започва още от ранната 2002 г. като докторант в Катедрата по АГ – Пловдив, назначена е като асистент и постепенно преминава по академичната стълбица до главен асистент. След хабилитацията си през 2010г. води лекционен курс на студенти – медици и стоматолози, като участва в изпитни комисии за семестриални и държавни изпити.

Доц. Елена Димитракова е ръководила и успешно защитили двама докторанти по АГ, както и специализанти.

Комисията за атестиране на академичния състав към МУ-Пловдив-МФ дава своето заключение и оценка, че доц. Димитракова е отлично подготвен преподавател с многостранна научна дейност. Тя проявява амбиция за новаторство в създаването на учебни програми, пособия и помагала за студентското и следдипломно обучение в Катедрата по АГ на МФ.

Учебно преподавателската натовареност на доц. Димитракова е в определените и необходими норми от Деканата на МФ-Пловдив.

От 2013г. до 2015г. часовете за обучение и преподаване се движат между 500 и 700 учебни часа.

Доц. Димитракова има различни видове образователни и обучителни курсове:

2007-2008 г.- Курс по лапароскопия в гинекологията – Плевен, първо и второ ниво

2008г. – Курс по УЗИ в АГ

2009г. -Курс по колпоскопия и хистероскопия – София

2015г.- Курс по урогинекология

2012г.-Здравен мениджмънт- ФОЗ - София

Доц. Димитракова е член на БЛС, Дружество по Акушерство и гинекология, Онкогинекология и миниинвазивна хирургия.

Диагностично, лечебна и консултативна дейност

Доц. Димитракова е завършен акушер-гинеколог - диагностик, клиницист, преподавател и научен работник. Тя владее всички диагностични методи и лечебни техники по специалността. Изявен специалист е в областта на патология на бременността и инфертилитета. Интересува се от световните тенденции и новости и се стреми да ги въвежда в българската клинична практика и наука. За последните няколко години редовно е включвана в екипи на разположение, като отговорник за цялостната лечебна - диагностична дейност на УМБАЛ "Свети Георги"- Пловдив – Катедра по Акушерство и Гинекология.

Заклучение

След щателна и коректна преценка на научните трудове, учебно-преподавателската дейност към Катедра по АГ на МФ - МУ- Пловдив, участията в международни форуми, специализациите, консултативна дейност и диагностично-лечебните възможности, смятам определено и професионално, че доц. Елена Димитракова може да заеме академичната длъжност „професор” към Катедрата по Акушерство и Гинекология на МУ-Пловдив.

15.07.2016г.

проф.Стоимен Иванов, дмн

София